

SZABADSÁG

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States

Thirty first year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation, Col. Andrew Csorna, President; B. K. Csorna, Secy.-Treas.)

Founded by: Alapította:
E. T. Kobányi Kóházy Tihácz

Editor: Col. ANDREW CSORNA

Szerkesztő és kiadóhivatal
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell, Main 3336. Cuy. Central 1231.

ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre: \$4.00; félre: \$2.00. — Kint: egész évre \$8.00; félre: \$4.00. — SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada one year: \$4.00; half year: \$2.00. — Foreign countries: one year: \$8.00; half year: \$4.00. — Cleveland one year: \$4.00; half year: \$2.00.

Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for Transmission through the mails as Second Class Matter.

Eastern Office: New Yorki Irodánk címe:
Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York
Ügyvezető: Joseph Horváth, Manager.

Orosz reformok.

BASIL MAKLAKOFF vasárnap érdekes nyilatkozatot adott ki Párisban. A nyilatkozat azt az orosz helyzetet tárja a világ elé, amely ebben a pillanatban az utolsó szót jelenti az orosz politikában és kétségtelen, hogy ez a nyilatkozat két érdekes és nagyon jelentős körülményről rántja le a leplet.

Az egyik ez — bizonyosnak látszik, hogy semmiféle, kivülről jövő kísérletet nem fognak arra nézve tenni, hogy a bolshevizmust tönkretégyék.

A másik ez — azok az oroszok, akik a kommunista rendszer uralma miatt most kénytelenek Oroszországtól távol élni, nemcsak a visszatérhetnek majd a hazájukba. Azonnal visszatérhetnek, ha a szoviet kormány határozatképpen elfogadja, hogy helyet ad ismét a magántulajdonnak és annak a felfogásnak, hogy a politikai meggyőződését mindenki szabadon követheti, feltéve, hogy az politikai meggyőződésének erejét az ország építésének munkájára fordítja.

Maklakoff nyilatkozata tehát nem szorol annak bizonyítására, hogy a szoviet felfogás ma már lényegesen eltér attól, aminek céljával annak idején megalkult. Egyelőre természetesen az események még nem adtak mindenben és pontosan igazat ennek a nyilatkozatnak, de minden fel arra mutat, hogy Maklakoff helyesen érzi a helyzetet és látja a körülményeket.

Maklakoff tagja volt a Kerensky-kabinetnek s rövid szolgálat után, mint az Alkormányos Demokrata Kormány megbízottja került Párisba, ahol azóta is tartózkodik. Az ő nyilatkozatát úgy kell elfogadni, mint a legliberálisabb monarchisták felfogását.

Arra, hogy kivülről most már nem fognak semmiféle kísérletet tenni arra, hogy a bolshevizmust összetörjék, nagyon sok jel mutat. És ezek a jelek nemcsak előre mutatnak, de visszafelé, a múltba is. És ebben a múltban három hatalmas elvészett hadjárat emléke borong, három tönkrement, hatalmas hadsereg emléke, amelyek mind azzal a büszke öntudattal és kivülről jött segítséggel felruházva indultak el, hogy tönkre fogják tenni a bolshevizmust. Ez eddig egyáltalán nem sikerült és a hatalmas cél, hatalmas tömegű hadseregek szétszóródtak a világ minden tájéka felé.

Ez a három vereség elég okot szolgáltat arra, hogy kivülről jövő támadások többet ne fenyegetessék a szoviet uralmát.

Aztán meg kétségtelen, hogy ezeknek a hadseregeknek a vezérei szerencsétlenséget hoztak magukra. Denikin, Kolcsak és Wrangel, mind a házmar nagy szerű megsemmisítői voltak a cári rezsimnek. És nagy szerű megsemmisítői voltak annak a rendszernek, ahogy a cári rezsim dolgozott. A hadjáratokat a paraszton kívül nem folytathatták volna. Ennek következtében fűt-fát, minden jót értek a parasztoznak. Mikor aztán a hadjárat nem sikerült, nemcsak, hogy nem tartották meg, amit ígértek, de még abban az esetben sem adtak volna meg, ha történésen akarták volna. A hadseregeiket, amelyeket eleinte mint felszabadítókat fogadták, később mint elnyomókat tekintették.

A bolshevikok ezt a szituációt, természetesen, nagy szerűen kihasználták a saját javukra. A betolakodók három veresége egyszerű argumentum volt Trotzkyn kezében arra, hogy egy hatalmas vörös hadsereget kell Oroszországnak felállítani. A vörös hadsereg ma már tényleg olyan nagy és olyan erős, hogy egy kivülről jövő támadás bármikor nagyon könnyen vissza tudna verni.

Ami pedig Maklakoff más kijelentését illeti, egészen bizonyos, hogy a szoviet hivatalos rendszerében is valami változás történt, hiszen kétségtelen, hogy ez a kommunizmus már egyáltalán nem az a kommunizmus, aminek jegyében annak idején a bolshevikok Moszkvában megkezdték a munkájukat. Hogy ez így van, arra nézve két fontos nyilatkozat is itt áll bizonyítékul. Mind a két nyilatkozatot Lenin tette. Az egyiket az Internationale legutóbbi gyűlésén, a másikat a kommunistapárt legutolsó kongresszusán. Lenin félre nem érthető módon kijelentette, hogy a polgári aspirációkat is figyelembe kell venni a hogy Oroszországnak okvetlenül szüksége van idegen tőkére. Ugyanakkor elismerte a "szűkmarku parasztnak" azt a jogát, hogy a gabonáját burzsoa kereskedőnek adja el azzal a céllal, hogy mind a ketten profitot csináljanak. Lenin már sokkal kevesebbet beszél a világraszóló forradalomról, ellenben annál többet arról, hogy Oroszországnak igen nagy szüksége van a diplomáciai relációk visszaállítására. Ezenkívül, az orosz nép maga kezd felébredni a letargiából, kezd visszatérni a tradícióhoz és a vallásához.

A reformok valóban utban lehetnek már. És itt a legfőbb ideje, hogy utban legyenek.

A KIVÁNCSI FARMER KRUMPLIJÁNAK MESÉJE.

LYNCHBURG, VA., márc. 8.—Őn?

Mrs. W. J. Crowder krumpliközeében a fűszereitől vásárolt krumplik egyiken a következőket sorolok találtá úgyszemint bevéve:

"En 24 centet kaptam a krumplim bushelért. Mennyit fizetett?

Mrs. Crowder azt mondja, hogy 30 centért kapta a krumpli peck-krumplik egyiken a következőket sorolok találtá úgyszemint bevéve:

Igy látható, hogy mit csinálnak a kővetők, miközben a krumpliban maradt.

Bőjtöljetelek s imádkozatok

A kopláló evangélista.

Joseph Woodridge, egy pap. És arról nevezetes az egész országban, hogy a legutóbbi től koplál. A Methodist Episcopal Church Southnak az evangélistája s mint úgy, városról-városra jár, hogy térítgesse a hívőket, befelé az ő egyházába.

E térítgetésnek van egy egészen különös módszere. És a módszer — a koplálás.

Rev. Woodridge azt mondja, hogy a koplálással ő már óriási eredményeket ért el. Huszonegy napon keresztül bőjtölt és imádkozott, hogy az Isten minél több hívet adjon az ő vallásfelekezetiének. Az Isten meg is hallgatta a buzgó könyörgését, amit a bűztőlés alatt fejtett ki és a hívek a három heti bőjtölésével csak úgy ömlöttek az ő egyházába.

Ennek az óhán folytatja a bőjtölést tovább.

Mert meg van győződve arról, hogy az Isten nagyon jó néven veszi azokat a könyörgéseket, amelyek bőjtölés közben hangzanak el.

— És azonban még semmi, mondotta a Rev. Woodridge tegnap egy szent gyűlésén, a New Jamestownban tartottak, Kentuckynál. Az Isten már nem egyszer adott nekem igen fontos nyilatkozatokat a bőjtölés közben. Fontos nyilatkozatokat, amelyek nemcsak az én életre voltak behatárolva, hanem az általam képviselt egyháza életére is.

— En, mikor így bőjtölök és imádkozok, tulajdonképpen nem teszek egyebet, mint az Isten szavainak alkalmazkodok. Le vagyon írva az Írásban, hogy a próféták és a szentek bizony sokat imádkoztak és sokat bőjtöltek és a koplálás közben kapták az Istenől a kinyilatkoztatásokat.

Hát ilyen kinyilatkoztatásokat kapok én is gyakran az Istenől. Igaz, bevallom, néha nem sikerül ilyen kinyilatkoztatást kapnom. Hátha imádkozok és hátha koplálok, az Isten csak nem akar szólni. Ugyanakkor azonban meggyőződésem, hogy az Isten mindig meg fogja felelni a hívők imádkozásának.

— Azt mondják, emberek, férfiak, nők és gyermekek, imádkoztak és bőjtöltek. Ez az egyetlen módja az Isteni kegyelem kérdésének.

Az mondják, hogy a Rev. Woodridge egy pár évvel ezelőtt kezdte intenzíven ezt a nagyúrnyom koplálást. Akkoriban speciális célja volt vele. Azt akarta, hogy a leánya, Alice, aki akkor 18 éves volt, álljon be szívesen a hívei közé. A leánya ezt kezekeken visszautasította.

— Erre az apja azonnal koplálni kezdte. Husz napon keresztül nem evett és nem ivott semmit és csak folyton imádkozott, hogy a jó Isten térítse észre az ő leányát és segítse meg neki, hogy lépjen be az ő egyházába.

Az mondják, hogy a husz nap elteltével a Rev. Woodridge olyan gyenge volt, hogy lábra állni egyáltalán nem tudott. A templomából hordozták ki, mert nem bírta a súlyt, amit a leánya a kezében tartott.

Erős, vad, lelki küzdelem volt ez.

S a vége az lett, hogy a Rev. Woodridge abbahagyta a koplálást.

A leánya ellenben nem lépett be az egyházába.

NAGYFOKU LÁZ ÉS MÉGSEM BETEG

ESCANARA, Mich., márc. 8. — Dr. Harry Dafnet városi orvos közlése szerint a 30 esztendő Evelyn Lyons 114 fokos hőmérsékletre emelkedett napig tartott és az állapotja a leányának ezalatt az idő alatt egyáltalán nem változott meg.

A leányról a temperaturát Dr. Dafnet és M. C. Moll, a Delta County Medical Association titkára vették fel a mindenkori oszálkoszónaknak azt kifejezést.

— Ez valami, ami orvosi szempontból érthetetlen — jelentették ki mindketten — viszont igaz, tehát tudomásul kell venni.

A különös, hogy a fiatal nő, nagyfokú láza ellenére, gyakran jár fel a házában s tiltakozik az ellen, hogy ágyba fektessék. Kiseb legyűnt ugyan, ám természetesen, mindamellett azt hangsúlyozta, hogy annyira jól érzi magát, hogy ne kelljen az ágyban maradnia.

HÓVILÁG

Irtja: DR. DOBAY ISTVAN
a "Szabadság" európai munkatársa.

I.

Kétszer huszonegy óráig tartó szakadatlan havas után térdig érő halmeccsésben járunk a hegyeket. A Riemsee-n sorok a jégfűköt. Hólapátológépek teszik járhatóvá az utakat, a skielők bukkácsolva ragadnak a roppogó felhőre, a ródilók is csak innal tudnak levergődni egy-egy meredek dombon: misoda élet less itt holnap! Hótaposó farszót sáta után az Alpspitze vezető ut turista kunyhóba vetődünk. Az Aul-Alm tulajdonképpen egy ezer méter magas ponton, alpsi kunyhó-styulban épült jól berendezett kis kávéház. A garmisch-hei kedvenc kirándulóhely, ahol parasztmódra berendezett szobákban faasztalok mellett Berlin, München, Hamburg, Mannheim isza délutáni kávéját, jöképi parasztlányok foslós kalászt hordanak körül, s a szőletben egy paraszterőssé fextrottot peng. Narancssárgával kevert fűzöld szövetben, térdől felé felhullal medjára szélesedő kókás bricsess nadrágban molett berlini asszonyka cibeheldi elő egy még tarkábbaból ótözött sportifjúval az asztalok körül és — soh sem halunk meg — ezer méter magasban a tenger színe fölött, tábora felé mekklünk, — visszasa a természet! Kűnn legalább minden fehér, minden egyenlő, a vastag hólepel mindent eltakar. Lassu sáta közben, a havas erdő átlós esendjében repül a gondolat, jól esik az emlékezés.

St. Moritz, Tétralomnie, Garmisch-Partenkichen: a téli sportok Eldoradoja, hegyes, havas mind a három s mégis misoda különbség van közöttük... egy smert sportladyval, a hegyek állandó lakójával beszélök, aki Lomniek szép Palotaszállójában annak idején éppen olyan otthonos volt, mint St. Moritzban az Engadiner Kulmban, az Eibsee-n vagy az Alpen-Hof-ban, az itteni versenyeken a Svájceban is derby nyertes Spinne híres ösében foglal helyet.

Garmisch természetesen szépségben talán a legelső sportja változatos, közönséges áriái, de — sajnos, de nélkül nincsen semmi sem, — az a nagy nemzetközi társaság, mely a Palace-t, a Carlton-t, a Souvretta házat ellepi, s amely egy sport, mint társadalmi élet szempontjából paratlanná teszi Sváje téli világot, egyelőre csak szóránosan jelentkezik a bajor hegyek között. Az angol még visszatartja a német íránt végképi ki nem aludt ellen-szerve, Amerikának túlelése, a legyőzött államok lakóinak túlelése fekszik a bajorok paradisiomi szépségű helye.

— St. Moritzban talán tul-sokat is látunk — mondja sápartanem. — Garmischban jobban tudom élvéni a természet szépségeit s a sportra is több idő jut.

Szegény kis Tétralomnie-cuniban mind a kettőtől jól valami, a kiesel, a jó társaság s a gyönyörű természet. Nos és még valami: boppályának, melynek igazából, sporteserűbb egész Európában nem volt. Talán legvesmedesebb s ezt sokan hátrányára írják, sport szempontjából azonban — s másként megint ez a fő — a legelső. A st. moritz sunny corner a leggrandiózusabb, legnagyobbban megepitett bobb-kanyarulat, Lomnie fufangos fordulat azonban olyan Seyllák és Charibidés voltak, amelyek között bobot vezetni igaz sportembernek élvezet, simán végigsziklani rajta gyönyörűség, dicsőség volt. A háromféle boppálya három nemzet különböző karakterét juttatja eszembe: a lomniei

Poe fantáziája és a valóság

Csimplánz történet.

Még a legmulatságosabb mozi-burleszket is felülmúlja az az eset, mely Párisban történt. A rue des Vinaigriers 57. számú házának udvarán kora reggel szorgalmasan söprögött a házmester, midőn hirtelen csörmpölést hall az egyik emeletől. A házmester erre abban a hiszemben, hogy a ház valamelyik lakójánál tört ki valami heves családi jelenséget, figyelni kezdett, de minthogy semmiféle emberi hangot nem hallott, már-már azt hitte, hogy be-török jarnak a házában, amikor hirtelen valami a nyakába esett az egyik emeletől, úgy hogy ijedetten elterült a földön. Rögön segítségért kiáltott és ekkor észrevette, hogy ami a nyakába zuhant, az egy csimplánz, mely meg-jedve a házmesternek szivalkodással, kihetetlen gyorsasággal fölfelé kezdett kapaszkodni a csatornába, míg végre megállapodott a harmadik emelet egyik átalakított szobájában.

Ekkor azonban még egyet kiáltott az asszony és a csimplánz rúntólétben a tetőre menekült. Innen a nyitott ablakon egyik lakó oldalra szurrant a majom, ahol a terített asztalon hőséges reggeli kintköszött. Többek közt kedvence ételt is megtalálta a csimplánz, a banánt, melynek háját az utcai járókelők fejéhes vadgátta.

Lakójának vigasztalásával pedig, valószínűleg megmósodva a szabadságot, az ebélti-asztalon lévő üveggyűmölcsöntet tartalmával együtt kibúrt az utcára. Természetesen ekkor már óriási tömeg állt körül a házat az utcán, az udvaron pedig és a ház folyosóján fölgyűlköztek a lakók rohantak ide és oda, mint ha az órákban lettek volna tűrvadászatok, másként öntözéseket és köteleket csipelték, de minden erőfeszítés hiábavaló volt a majom kérés-korítására.

Végre dűltán, négy óraker, hat órai hajsz után hazatért az állat tulajdonosa, Henry Buquet ur, kinek végre sikerült elszabadulni "családjától" elfojnva és ketrechébe visszahírnia.

AZ IDEI HUSVÉT SZOKLATANUL KORÁN KÖSZÖNT BE!

Április 1-je már hűvös vasárnap, aki tehát biztos akar lenni abban, hogy ünnepi pénzköltésénél időben fűstöl ki a pósta, máris forduljon hozzánk megajánlásával.

KISS EMIL BANKHÁZA

133 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

(A 8-ik utca sarján)

KIHOZATALI HAJÓJEGYEK BETÉTEKRE
Gyűven díjazal, az összes vona- 4 szálétké ka-
szakszerű felvi- lakra. matot fűstölnek

A Pesti Magyar Keres-
kedelmi Bank
kölcsönkezele kirendelése

A N. Y. Államvasutak
Kölcsönkezele kirendelése

HUSVÉT

közel van és jól teszi, ha hozzátartozóinak szíves PÉNZKÜLDEMÉNYÉT mennél hamarabb elküldi általunk.

Mi a legolcsóbban küldjük a pénzt és leggyorsabban fizetjük ki odaát, amit az átvevő sajtókezeleg aláírt nyugtájával igazolunk.

AMERICAN UNION BANK

NÉMETH JÁNOS
10 E. 22nd St. New York City
Bankokletében

Fűstölés: 1907 2nd Ave. 3rd Street
Előnk
NEW YORK CITY

A fűstölés szombaton és hétfőn este 9 óráig van nyitva.

PÁRISI PREMIER

Érdekes vigjáték.

Pouche a címe René Péter és Henry Falk vigjátékának, amelyet a napokban mutatott be a párisi Patinière. Alapjában véve operettjé válik, csak a zene hiányzik hozzá. A festő Bridier így szól az előjátékhoz. De la Fayette-hoz: "Apád fölszólított téged, hogy vedd el feleségül a fiatal De Sainte Afrique marquiset. Te azonban attól félsz, hogy nem ki-sértheted el a tengerre Cecile Prédave asszonyt és férjét, már pedig elhatároztál szándékok, hogy Prédave urat megcsalogd a feleséggel. Naiv vagy."

Csak egy asszonyt kell magaddal vinned, akinek jelenléte Prédave urat, a féltékeny férjet megnyugtatja és én el fogom küldeni neked Pouche kisasszonyt."

A fiatal marquisé nem akar még egyezzer férjhezmenni olyan férfiszor, akit nem ismer. Mialatt De la Fayette

ur nincs otthon, a marquisé megérkezik a lakásába, ott találja a kis Pouche, megtudja tőle, milyen játékok vannak belőle üzni és megcsalni magának azt a mulatságot, hogy megcsalja azokat, akik őt akarják megcsalni. Átvászi Pouche kisasszony helyébe és szerepét. Prédave asszony rendkívül féltékeny leáz, féltékeny féltékeny leáz, aki egy nő, aki tulajdonosan igény-be veszi udvarlóját.

A festő Bridier maga is féltékeny válik a barátjára. Féltékeny az igazi Pouche kisasszonynak a feleségére, egy fodrászsegédre is, aki fűkeresi menyasszonyát és féldezi, hogy menyasszonya egyáltalán nincs is együtt. De la Fayette urral. A szép fiatal marquisé azonban belátalán nincs is együtt. De la Fayette, hanem a festő és feleségül is megy hozzá. É fordultatos vigjáték szerzői belátták, hogy a szű-jót tenne vigjátékunkat és ezért telerakták darabjunkt számos fokrattal és a divatos operettéből vett idézetekkel.

A legolcsóbb finom minőségű automobil

Minden Chevrolet teljes biztonságra és kényelemre van berendezve; amikor eladják Önnek.

Villamos lámpái és villamos indítója van, tehát nem kell kézi forgatványt indítani. A gasoline-tartály hátul van, ami rendkívül kényelmes Önre nézve. Chevrolet kiváló minőségűre vall továbbá, hogy leszerelhető kerekármái és küllön kerekármá-pneumatik tartói vannak; három sebesség áttétellel és hátraintóval van ellátva, a sebességmérő és az összes szükséges jelzőkészülékek a készülékátlában mindig Önrel szemben vannak, amint hajt. Nyitott modelknél függöny nyílik az ajtóval együtt. A zárt modellek kiváló minőségű Fischer kocsireszel bírnak, melyeken táblás üveglablakok vannak. Nem kell hozzá venni, semmi mást, csak az engedélyt. Kevesebbet kerül a mérföldenként való gasoline és olaj fogyasztás.

Több mint tízezer árusítója és szerelőállomás van az országban. A javításokat olcsón és kerekár alapon eszközlik.

Gazdaságos közlekedésre

CHEVROLET

F. O. B. Flint, Michigan Arak

Superior Két Személyes Roadster	\$510.00
Superior Öt Személyes Touring	525.00
Superior Két Személyes Utility Coupe	690.00
Superior Négy Személyes Sedanette	850.00
Superior Öt Személyes Sedan	860.00
Superior Könnyű szállító	510.00

Chevrolet Motor Company

Detroit, Michigan

Jó bank: Jó barát,

— ez a jelszava a Ruttkay-bankháznak. Leikémeretesen, pontosan intézzük el a hozzánk forduló ügy-bajos dolgait, úgy, mint ahogy egy jóbarát intézi el az-az ügyet, amit rábírtak.

Ha valakit ki akar hozni az 6-hasából,
Ha pénzt akar küldeni,
Ha ügy-bajos dolga van,
Ha takarékpénztét akar,
forduljon hozzánk bizalommal.

Ruttkay Jenő, bankháza

106 AVENUE B, NEW YORK, N. Y.

Gyilkos a p... me

Törvényjav... okozó

ÖT ALLAN... törv...

Bistositant... törv...

CHICAGO

Or közp...
hozó testü...
vagy ped...
vagy törv...
nek alapj...
tésben ké...
akkor hal...
stának.

A célja...
vaslatok...
cde törv...
ugyan kom...
államban...
államban...
Kansas a...
tüllele a...
zik, hogy...
azt, aki h...
ast. Haso...
már érvény...
államban...
nyújtás...
ján a hall...
másodfoku...
tődik.

Ilyen érte...
tok vannak...
Illinois tör...
sítet is.

Prohibíció...
veszik ezek...
törvényjav...
inkább ké...
a prohibíció...
alkalmazás...
lajdonképe...
ha az az...
eisz törv...
t legrész...
Biznak ab...
lam példái...
fogja a töb...
több a p...
eszkügan...
országban.

MEGKIN... ELRAB

Megkino...
elrabolt orv...

OKLAHO

— Dr. Che...
orvos, akit...
álarcos fé...
szerdán re...
tan, össze...
rendőrfok...
mondotta, h...
nelesen ös...
miletlen ál...
egy csomó...
mértföldny...
jött be az...
höz gyalog...
Az orvos...
is azot hi...
markozási...
erőstől ál...
korvost, mik...
resre ver...
kőle, azt, am...
A nyom...
szűres irány...
Egyelőre...
venni eredt.

BETEG... VEZÉREK

LONDON.

Mail az...
Oroszorszá...
fertől súly...
orvosa szer...
huztával ere...
haszteroppan...
Litvinoff sz...
véd, Caicser...
is súlyos szer...

SCHWAB

1548 FIRST A...
72-ik utca...
New York

PÉNY

Minden...
BANK...
és kamato...
gátlással

HAJÓ

minden...
KIR...
köz...
pon...
stér...

